

Návrh správy k návrhu nariadenia o NRPP

Výbor Európskeho parlamentu pre rozpočet, Výbor Európskeho parlamentu pre regionálny rozvoj a Výbor Európskeho parlamentu pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka zverejnili návrh správy k návrhu nariadenia o novom Európskom fonde pre hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť, poľnohospodárstvo a vidiek, rybolov a námornú oblasť, prosperitu a bezpečnosť na obdobie 2028-2034 - NRPP. Návrh správy predstavuje významnú úpravu pôvodného návrhu Európskej komisie a vo viacerých oblastiach smeruje k posilneniu samostatného postavenia Spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) v rámci budúceho Viacročného finančného rámca.

Spravodajcovia navrhujú výrazné navýšenie rozpočtu určeného pre SPP. Zatiaľ čo Európska komisia navrhla pre intervencie SPP minimálnu alokáciu vo výške 295,7 mld. eur, návrh správy Európskeho parlamentu počíta s pevne stanovenou čiastkou 426,7 mld. eur. Z tejto čiastky má byť 320,3 mld. eur určených na podporu príjmu a 106,41 mld. eur na rozvoj vidieka. Návrh ďalej vyčleňuje 7,33 mld. eur pre program POSEI (najvzdialenejšie regióny) a 7,29 mld. eur pre intervencie spoločnej rybárskej politiky.

Návrh správy súčasne zavádza niekoľko povinných minimálnych alokácií v rámci rozpočtu SPP:

- najmenej 35 % prostriedkov rozvoja vidieka má byť určených na agroenvironmentálne a klimatické opatrenia
- najmenej 5 % na iniciatívu LEADER
- najmenej 5 % na krízové platby poľnohospodárom po prírodných katastrofách, nepriaznivých klimatických javoch a katastrofických udalostiach
- najmenej 10 % celkovej alokácie SPP na intervencie zamerané na mladých poľnohospodárov.

Významnou zmenou v porovnaní s návrhom Komisie je požiadavka na vytvorenie samostatnej kapitoly SPP v rámci národných a regionálnych partnerských plánov. Tato kapitola má obsahovať intervenčnú stratégiu, ciele, míľniky, cieľové hodnoty, výstupy a plánované jednotkové čiastky pre

jednotlivé intervencie. Návrh tak smeruje k zachovaniu oddelenej štruktúry poľnohospodárskej politiky v rámci nového spoločného fondu.

Návrh správy tiež systematicky presúva viacero technických ustanovení späť do samostatného nariadenia o SPP, nariadenia o spoločnej organizácii trhov a ďalších sektorových právnych predpisov. Z horizontálneho nariadenia sa majú vypustiť napríklad definícia poľnohospodára, ekologického poľnohospodárstva, poľnohospodárskeho podniku, nového poľnohospodára, poľnohospodárskych platieb alebo ustanovenia o poľnohospodárskom znalostnom a inovačnom systéme (AKIS). Spravodajcovia sa tým snažia o zachovanie sektorového charakteru SPP a obmedzenie rizika, že by sa základné pravidlá poľnohospodárskej politiky presúvali do všeobecného fondu pre národné a regionálne plánovanie.

Návrh ďalej rozširuje ciele SPP. Popri podpore spravodlivejšieho a dostatočného príjmu poľnohospodárov a ich konkurencieschopnosti zdôrazňuje diverzifikáciu produkcie a príjmov, podporu dobre fungujúcich a miestnych hodnotových reťazcov, potravinovú bezpečnosť a potravinovú suverenitu, pripravenosť poľnohospodárov čeliť krízam a rizikám, generačnú obnovu a prístup k pôde. Text tiež dopĺňa požiadavku na prevenciu koncentrácie pôdy, straty pôdy a ukončovania poľnohospodárskej činnosti.

Návrh počíta s flexibilitou medzi príjmovou podporou a rozvojom vidieka. Členské štáty by mohli presunúť až 25 % prostriedkov z podpory príjmu do rozvoja vidieka alebo naopak až 25 % prostriedkov z rozvoja vidieka do podpory príjmu. Presuny by však zostali obmedzené v rámci poľnohospodárskej kapitoly. Dokument ďalej posilňuje vidiecku dimenziu politiky. Novinkou je zmienka o podpore integrovaného rozvoja mestských a vidieckych oblastí, základných verejných služieb vo vidieckych oblastiach, agroturistiky a podpory znevýhodnených regiónov vrátane východných pohraničných oblastí susediacich s Ruskom, Bieloruskom alebo Ukrajinou. Pre členské štáty s týmito regiónmi sa navrhuje zvýšené predfinancovanie vo výške 20 %.

Návrh správy tiež posilňuje princíp partnerstva pri príprave a vykonávaní národných plánov. Medzi povinných partnerov majú patriť poľnohospodári, ich organizácie a ďalší zástupcovia

poľnohospodárskeho sektoru. Novinkou je návrh na zavedenie samostatnej horizontálnej podmienky rešpektovania partnerstva a viacúrovňovej správy.

Dokument neobsahuje explicitnú samostatnú kapitolu venovanú podpore spracovania poľnohospodárskych produktov alebo potravinárskeho priemyslu. Nepriamo však podporuje miestne hodnotové reťazce, diverzifikáciu príjmov poľnohospodárov a rozvoj prosperujúceho poľnohospodársko-potravinárskeho sektoru. Výslovná formulácia týkajúca sa spracovania a uvádzania produktov na trh sa v návrhu objavuje len u rybárstva a akvakultúry.

Celkovo návrh správy predstavuje významný pokus Európskeho parlamentu zachovať samostatnú štruktúru, rozpočet a sektorový charakter SPP v rámci nového modelu jednotného európskeho fondu na obdobie 2028-2034.